

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
POLITIKOS TEORIJA IR POLITINĖS SISTEMOS	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Haroldas Šinkūnas Kitas (-i):	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	1 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
3	80	32	48

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Studijų dalykas yra skirtas: (a) suteikti sisteminių žinių bei lavinti supratimą apie politiką, valstybę ir valstybės valdžią, valstybės formos elementus, politinę sistemą ir politinius procesus, pilietinę visuomenę ir teisinę valstybę, poveikio valstybės valdžiai galimybes; (b) ugdyti gebėjimą kritiškai ir savikritiškai mąstyti; (c) formuoti savarankiško darbo įgūdžius.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - žinos pagrindines politikos mokslo teorijas apie politinę sistemą, valstybę, politikos procesą bei jo dalyvius (viešąją valdžią, politines partijas, interesų grupes ir kt.);	Klasikinė paskaita, savarankiškas darbas (literatūros studijos).	Egzaminas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai), kolokviumas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai).
- gebės apibrėžti ir paaiškinti fundamentalias politikos mokslo kategorijas (politika, valdžia, politinė sistema, valstybė, partinė sistema ir kt.) bei jų veiklos principus;	Klasikinė paskaita, savarankiškas darbas (literatūros studijos).	Egzaminas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai), kolokviumas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai).
- gebės paaiškinti politinius reiškinius, jų dėsningumus, politinių reiškinių sąveiką su valstybės teisine sistema;	Klasikinė paskaita, savarankiškas darbas (literatūros studijos).	Egzaminas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai), kolokviumas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai).
- gebės politikos mokslo žinias sieti su teise, suprasti teisės poveikio politikai reikšmę;	Klasikinė paskaita, savarankiškas darbas (literatūros studijos).	Egzaminas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai), kolokviumas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai).
- gebės kritiškai (ir savikritiškai) mąstyti, sklandžiai ir argumentuotai reikšti savo mintis;	Klasikinė paskaita, savarankiškas darbas (literatūros studijos).	Egzaminas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai), kolokviumas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai).
- gebės dirbti savarankiškai kaupiant, analizuojant, ir interpretuojant informaciją, plėtoti idėjas ir jas kritiškai argumentuoti.	Klasikinė paskaita, savarankiškas darbas (literatūros studijos).	Egzaminas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai), kolokviumas raštu (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Bendrieji politikos mokslo klausimai. Politikos samprata. Politikos funkcijos. Politikos mokslo struktūra, funkcijos ir pagrindiniai tyrimo metodai. Politikos ir teisės santykis	2						2	4	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
2. Valstybės samprata, požymiai, funkcijos. Valstybės kilmės teorijos.	3						3	4	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
3. Valstybės valdžia ir jos požymiai. Suverenitetas. Valdžios legitimumo tipai. Legitimumas ir legalumas.	3						3	6	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
4. Politinės sistemos koncepcija. D. Eastono „Juodosios dėžės“ modelis. Valstybės ir politinės sistemos santykis.	2						2	4	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
5. Valstybės valdžios institucijos: valstybės vadovas, parlamentas, vyriausybė, teismas. Valstybės valdžių padalijimas.	2						2	6	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
6. Valstybės formos samprata. Valstybės valdymo forma. Valstybės santvarkos (sandaros) forma. Politinis režimas.	6						6	8	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
7. Teisinė valstybė. Teisinės valstybės požymiai. Įstatymo viršenybė <i>versus</i> teisės viršenybė.	2						2	4	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
8. Rinkimai ir referendumai: samprata ir rūšys. Pagrindinės rinkimų sistemos.	4						4	6	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
9. Politinės partijos samprata. Politinių partijų funkcijos. Politinių partijų klasifikacija. Partinė sistema. Partinių sistemų rūšys.	4						4	4	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
10. Interesų grupės samprata. Interesų grupių funkcijos ir tipai.	2						2	2	Pagrindinės literatūros studijos, papildomos literatūros studijos dėstytojo nurodyta tema.
Iš viso	30	2					32	48	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tarpinis atsiskaitymas (koliokviumas)	30	Spalio pabaigoje ar lapkričio pradžioje	Tarpiniam atsiskaitymui klausimai formuluojami iš 1-5 temų. Tarpinis atsiskaitymas nėra privalomas ir jo nelaikymas neužkerta kelio laikyti egzamino, nors nelaikius tarpinio atsiskaitymo galimas maksimalus galutinis dalyko pažymys yra 7 balai. Tarpinio atsiskaitymo metu gali būti maksimaliai sukaupiti 3 balai. Tarpinis atsiskaitymas vykdomas raštu pateikiant keturis uždarojo tipo (vertinant atsižvelgiama, ar pasirinkti visi teisingi atsakymai ir ar nėra pasirinkti neteisingi atsakymai) ir du atvirojo tipo klausimus (vertinant

			atsižvelgiama į pateikto atsakymo aiškumą, išsamumą, pagrįstumą, remiantis paskaitų medžiaga ir studijuota literatūra). Atsakymai į kiekvieną klausimą vertinami taikant dešimties balų sistemą. Galutinis tarpinio atsiskaitymo pažymys apskaičiuojamas klausimų įvertinimų vidurkiui pritaikius svartinį koeficientą 0,3.
Egzaminas	70	Semestro pabaigoje	Egzamino klausimai formuluojami iš 1-10 temų. Egzamino metu gali būti maksimaliai sukaupiti 7 balai. Egzaminas vykdomas raštu pateikiant dešimt uždarojo tipo (vertinant atsakymus į uždarus klausimus atsižvelgiama, ar pasirinkti visi teisingi atsakymai ir ar nėra pasirinkti neteisingi atsakymai) ir du atvirojo tipo klausimus (vertinant atsižvelgiama į pateikto atsakymo aiškumą, išsamumą, pagrįstumą, remiantis paskaitų medžiaga ir studijuota literatūra). Atsakymai į kiekvieną klausimą vertinami taikant dešimties balų sistemą. Galutinis egzamino pažymys apskaičiuojamas klausimų įvertinimų vidurkiui pritaikius svartinį koeficientą 0,7. Galutinis studijų dalyko pažymys apskaičiuojamas sudėjus tarpinio atsiskaitymo ir egzamino pažymius.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
BIRMONTIENĖ, Toma et al.	2022	Lietuvos konstitucinė teisė		Vilnius: MRU
BIRMONTIENĖ, Toma et al.	2025	Lyginamoji konstitucinė teisė		Vilnius: MRU
KRUPAVIČIUS, Algis; LUKOŠAITIS, Alvidas (sudarytojai)	2004	Lietuvos politinė sistema: sąranga ir raida		Kaunas: UAB „Poligrafija ir informatika“
MATAKAS, Juozas (sudarytojas)	1999	Šiuolaikinė valstybė		Kaunas: Technologija
NOVAGROCKIENĖ, Jūratė	2001	Politikos mokslo pagrindai		Vilnius: VU leidykla
Papildoma literatūra				
BENETON, Philippe	2010	Politikos mokslo įvadas		Vilnius: Mintis
GELEŽEVIČIUS, Rimgaudas	2004	Interesų grupės ir lobizmas		Vilnius: Lietuvos teisės universiteto Leidybos centras
DUNLEAVY, Patrick; O'LEARY, Brendan	1999	Valstybės teorijos		Vilnius: Eugrimas
HELD, David	2002	Demokratijos modeliai		Vilnius: Eugrimas
JASTRAMSKIS, Mažvydas et al.	2018	Ar galime prognozuoti Seimo rinkimus? Trijų kūnų problema Lietuvos politikoje		Vilnius: VU leidykla
KŪRIS, Egidijus	1993	Teisinė valstybė, teisiųjų sistemų įvairovė ir Vakarų teisės tradicija. In GLENDON, Mary Ann; GORDON, Michael W.; OSAKWE, Christopher. Vakarų teisės tradicijos		Vilnius: Pradai
LANE, Jan-Erik	2003	Konstitucija ir politikos teorija		Kaunas: Naujasis lankas
RÖMERIS, Mykolas	1995	Valstybė ir jos konstitucinė teisė	T. I-II	Vilnius: Pradai
SARTORI, Giovanni	2001	Lyginamoji konstitucinė inžinerija. Struktūrų, paskatų ir rezultatų tyrimas		Kaunas: UAB „Poligrafija ir informatika“